

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese cate 3 cóle pe luna si costa 2 fr. v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 4 fr. cu porto postei. Abonamentul se face numai pe cate 1 anu intregu. — Se abonéza la Comitétulu asociatiunei in Sibiiu séu prin posta séu prin dd. colectori.

Nr. 22.

Brasiovu 1. Noembre 1868.

Anulu I.

Ad Nr. 233. 1868.

Protocolulu adunarei generale (VIII) a asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu.

tienuta in Gherl'a la $^{25}/_{13}$ si $^{26}/_{14}$ Augustu 1868 sub conducerea ordinaria a d-lui presiedinte Vasiliu Lad. Popu.

SIEDINT'A II.

tienuta la $^{26}/_{14}$ Augustu 1868.

(Continuare).

XVIII. Fiindu la ordinea dilei priimirea si desbaterea raporteloru comisiuniloru delegate in siedinti'a I., dn. presiedinte da locu comisiunei de 3, insarcinate cu incassarea tacseloru dela membrii cei vechi, si inscrierea membriloru noui. Dn. Ioanu Popu Maieru cá referente cetesce numele si ofertele membriloru vechi, carii au solvitu restantie de pre anii trecuti in suma de 221 fr. v. a. Asemenea si numele si ofertele membriloru intrati de nou in asociatiune in suma de 1280 fr. 50 cr., care sume prin adunare se strapunu dlui cassariu alu asociatiunei. Totu deodata dn. referente aduce la cunoscinti'a adunarei, cumca numerulu membriloru fundatori ai asociatiunei s'au inmultitu cu trei barbati distinsi, anume dn. Simeonu Balomiri, dn. Alecsandru Bohetielu, capitanu supremu, si dn. dr. Ioanu Vancea, episcopulu de Gherl'a, si cá membrii ordinari nou intrati in asociatiune sunt 50, carii priminduse de adunare cu espresiunea cea mai viia a bucuriei, dn. presiedinte le doresce se remana membrii ai asociatiunei catu mai multu tempu, si insarcinéza comitétulu se le trimita diplomele de membrii ai asociatiunei.

Dn. Georgiu Moldovanu, vicerecore se plange, ca cu tóte ca inca in anulu trecutu s'a facutu membru alu asociatiunei, pana acum'a inca n'a capatatu diplom'a de membru.

Dn. Ioanu V. Rusu secret. II. respunde, ca diplomele tuturor membriloru intrati cu ocasiunea adunarei dela Clusiu, s'au espedatu la respectivii colectoru, si déca antevorbitoriulu nu a capatatu diplom'a sa, a trebuitu se faca reclamare.

XIX. Dn. adv. dr. Iacobu Brendusianu, referentele comisiunei esmise pentru cercetarea socoteleloru duse dela adunarea generala a VII. din Clusiu pana la adunarea presenta, cetece raportulu acestei comisiuni aici alaturatu sub L, din care se vede 1), ca pe langa tóta acurateti'a, totusi s'a aflu incorectitate intr'aceea, ca pana candu in subpunctulu 10 din punctulu XXVIII. alu adunarei din Clusiu pentru rubric'a speseloru neprevedute s'a preliminatu un'a suma numai de 60 fr. v. a., sub acésta rubrica s'a spesitu cu totulu 64 fr. 44 cr. v. a., prin urmare cu 4 fr. 44 cr. mai multu. Inse la deslucirea data de cassariu, adunarea trece peste acésta pusetiune, cá acei 4 fr. 44 cr. se se induca in ratiunile anului viitoriu. 2) Ca dupace in subpunctulu 3 alu punctului XXVIII. alu adunarei din Clusiu pentru spelele de cancelaria numai 160 fr. v. a. s'au preliminatu, din caru dupa aratarea esacta a secretariului s'au spesitu 152 fr. 12 cr., si dupa ce conformu conclusului comitetului din 19. Aug. 1868 § 93 secretariului II. si cassariului cá deregatoriloru permanenti ai asociatiunei li s'a aplacidatu spese de calatoria pana in Gherl'a si inderaptu 82 fr. 20 cr., comisiunea acést'a este de parere, cá pentru venitoriu spelele cancelariei se se prelimineze cu 300 fr. v. a.

Dn. Petru Nemesiu se róga, cá acésta propunere a comisiunei se se dea comisiunei bugetarie spre opiniune, éra dlui cassariu pentru diliginti'a-i neobosita si esactitatea laudabila in ducerea ratiuniloru asociatiunei, se i se rostésca multiamit'a publica a adunarei acesteia. Partea antea a propunerei dlui P. Nemesiu priminduse, incatu pentru partea a dou'a, adunarea intréga cu „se traiésca“ sgomotosa arata recunoscinti'a sa pentru ostenelele dlui cassariu. Éra dn. capitanu Stezariu, cassariulu asociatiunei mandru de increderea adunarei, multiamesce pentru recunoscinti'a.

XX. Dupa aceste dn. presiedinte pre vr'o cateva minute intrerumpe siedinti'a cu scopu de a se intielege asup'a propunerei membriloru, din caru va sta comisiunea de 5, insar-

cinata cu elucrarea proiectului in privinti'a propunerilor dlui Lad. Vajda.

Reasumenduse siedinti'a, dn. presiedinte propune adunarei pre urmatorii dd. de membrii ordinari ai comisiunei de 5: protopopu Pamfilie, secretariulu Porutiu, judele sing. Iosifu Popu, avocatulu Alesie Popu, concipistulu Petru Nemesiu. Éra de membrii substituti pre dd. asesoru Popu Leonte si proprietariulu Lazaru Baldi, carii se si primescu prin adunare.

XXI. Dn. presiedinte pune la ordinea dilei raportulu comisiunei, insarcinate cu preliminarea bugetului pe anulu viitoriu. Dn. prof. Moldovanu cá referente cetesce raportulu acestei comisiuni alaturatu aci sub M. Premite in sa, ca dupace in proiectulu de bugetu pro 186⁸/₉ pusu de catra comitetu pe més'a adunarei, sum'a disponibila e calculata dupa impregiurari intemplatórie, punenduse in frunte $\frac{4}{5}$ din banii gat'a, fara de cautare ce feliu de bani suntu acei'a, si venitul asemnatiunilor ipotecarie luanduse un'a data si diumatate, comisiunea bugetaria partea acést'a din proiectulu comitetului nu o a potutu lua de basa pentru lucrarea bugetului, ci a facutu proiectulu seu avendu in vedere acoperirea speseloru neincunjiurate ale asociatiunei.

Éra intru preliminarea speseloru comisiunea a luat de basa si urmatu intru tóte proiectulu comitetului. Motivandu apoi pusetiunea 1) despre remuneratiunea secretariului II., se ivesce intrebarea, cetéscase óre mai nainte raportulu intregu, séu se se desbata indata fiacare pusetiune?

Dn. Iustinu Popufiu observandu, ca pusetiunile potu fi in legatura laolalta, se róga, cá mai nainte se se cetésca raportulu intregu si numai dupa aceea se se iea inainte pusetiunile un'a dupa alt'a la desbatere. Ceea ce si priminduse, dn. referente cetesce raportulu intregu.

Dupa aceea reluanduse desbaterea pusetiunilor din punctu in punctu,

1) Adunarea considerandu starea cea apasatória a asociatiunei, pentru astadata votéza numai acei 200 fr. v. a., proiectati de comisiunea bugetaria in remuneratiunea secretariului II., recunoscundu in sa ca s'au inmultitu afacerile acestui deregatoriu alu asociatiunei, pentru ostenelele lui 'i-aduce cu aceste multiamit'a publica.

2) Se primesce mai incolo onorariulu unui juristu aplecatu cá scriitoriu in cancelari'a asociatiunei cu 100 fr.

3) Incatu pentru spelele cancelariei impreuna cu spelele

de caletoria a secret. II. si a cassariului (vedi p. XIX p. 2), dn. presiedinte propune se se prelimineze 300 fr.

Dn. referente profesorului Moldovanu observéza, ca spesele calatoriei nu se potu sci inainte. Dn. canonicu Stefanu Biltiu din punctulu de vedere ca este de doritu, cá adunarea asociatiunei se se tiena si in partile cele mai departate, éra oficialii amintiti pe spesele loru nu potu se calatorésca, se róga se se prelimineze si spesele de caletoria.

Dn. presiedinte propune, ca dupace nu se póte sci cata suma se se incuviintieze spre scopulu acest'a, óre n'aru fi mai bine, cá se se prelimineze spesele numai pentru cancelaria, éra oficialii amintiti se capete postliminio reintórcerea spese-loru facute cu ocasiunea caletoriei loru? La ce observandu secretariulu II. Rusu, ca oficialii se potu afla in atare lipsa de bani, catu se nu póta intreprinde caletori'a, fara a primi bani dela asoc., s'a decisu, cá pentru spesele cancelariei se se defiga 200 fr., éra in privinti'a speseloru de caletoria se imputernicesce comitetulu, cá se dea anticipatiune oficialiloru amintiti in spese de caletoria.

4) Se primescu mai incolo doue stipendii de cate 100 fr. pentru ascultatori de jure afara de patria, 200 fr.

5) Unu stipendiu pentru unu ascultatoriu de jure in patria, 80 fr.

6) Unu stipendiu pentru unu ascultatoriu de politehnica cu 300 fr.

7) Doue stipendia pentru ascultatori de filosofia si profesori de gimnasiu de cate 300 fr., 600 fr.

8) Doue stipendia de cate 330 pentru agronomisti, 660 fr.

9) Doue stipendia de cate 50 pentru gimnasiasti, 100 fr.

10) Doue stipendia de cate 50 fr. pentru studenti la scóle reali, 100 fr.

11) Ajutoriu pentru unu sodalu, care voiesce a se face maestru, 50 fr. si pentru doui invatiecei de maestria, carii au de a se face sodali, cate 25 fr., sum'a 100 fr.

12) Doue premia de cate 25 fr. pentru aceia, carii pana la adunarea generala procsima voru dovedi, ca au prasitu celu pucinu 200 altoi prinsi. La propunerea in sa a dlui asesoru Alecsandru Nemesiu, adunarea poftesce, cá cei ce voru concurge la aceste premia, se arate adeverintia din partea parochului localu si a protopopului respectivu despre prasirea cu succesu a acelor altoi. Si déc'a protopopulu respectivu din intemplare n'ar fi membru alu asociatiunei, atunci se arate

adeverinți'a afara din partea parochului localu, si dela protopopulu celu mai de aprópe, care este membru alu asociatiunei. Sum'a 50 fr.

13) Pentru spese estraordinarie, computandu aci si pluse-rogatulu de 4 fr. 44 cr. din anulu trecutu (vedi mai susu p. XIX), precumu si pentru bibliotec'a asociatiunei, se primescu 100 fr.

14) Ce se tiene de remuneratiunea secretariului I. alu asociatiunei pentru redactiunea fóiiei „Transilvani'a," adunarea priimindu propunerea comisiunei bugetarie, asemnéza dlui Georgiu Baritiu un'a remuneratiune de 400 fr. Sciendu insa adunarea, ca acésta remuneratiune nu este potrivita fatigieloru puse de dlu redactoriu, éra venitele asociatiunei pentru presentu nu iérta asemnarea unei sume mai cuvenite: adunarea rostescce cu acestea recunoscienti'a sa cea mai ferbente dlui secretariu I. pentru ostenelele puse in interesulu binelui asociatiunei.

In legatura cu acést'a, comisiunea bugetaria pentru prosperarea fóiiei „Transilvani'a" face cateva propuneri, care au datu ansa la o desbatere mai indelungata.

Anume a), cá adunarea se comende comitetului asociatiunei ingrigire deschilinita pentru desvoltarea, inaintarea si latirea fóiiei „Transilvani'a."

La acést'a propunere dn. vicepresiedinte Ioanu Hannia díce, ca comitetulu in interesulu desvoltarei si latirei fóiiei acesteia tóte le a facutu cate numai a pututu.

Dn. protopopu Alimpiu Barboloviciu, cá se se póta lati fói'a „Transilvani'a" e de parere, se se compuna aceea intr'o limba mai populara si se nu se publice in dens'a protocólele adunariloru si ale comitetului asociatiunei, ci alte lucrari folosítorie poporului.

Dn. presiedinte provocandu la § 33 alu statuteloru asociatiunei, reflecta pe dn. antevorbitoriulu, ca fói'a acést'a este destinata pentru publicarea afaceriloru asociatiunei, si pre langa latirea culturai poporului, este menita a inaintá si literatur'a romana; apoi este de insemnatu si atata, ca pana acumu si pentru aceea nu s'a pututu tipari lucrari folosítorie poporului, pentruca afara de dn. redactoriu nime, séu fórte pucini altii au conlucratu la fói'a acést'a.

Dn. prof. Moldovanu desfasiorandu scopulu comisiunei cu acést'a propunere, dice, ca recomandandu comisiunea ingrigirei comitetului desvoltarea, inaintarea si latirea fóiiei „Transilvani'a," de parte a fostu de cugetulu de a invinui comitetulu, ca dóra

pana acum a n'ar fi facutu catu a potutu in interesulu fóiei ca-ci sunt cunoscute siedintiele comitetului tienute in objectulu acest'a, precumu si nesuinti'a pusa spre inflorirea fóiei; comisiunea din contra a vrutu numai a indemna comitetulu, cá si pre venitoriu se urmeze in zelulu doveditu facia cu fói'a asociatiunei.

Dn. presiedinte observa, ca adaoganduse la propunerea comisiunei cuventielele: „si de aici inainte,“ aceea s'ar poté primi. Adunarea primesce propunerea comisiunei, modificanduo astufeliu: Adunarea comenda onoratului comitetu alu asociatiunei deschilini'ta ingrigire si de aici inainte pentru desvoltarea, inaintarea si latirea fóiei „Transilvani'a.“ — Acést'a preste totu, ér b) in deosebi comisiunea propune, cá la casu candu venitele fóiei nu aru fi de ajunsu pentru acoperirea spelorulu cu tipariulu s. a., fói'a acést'a se se subventioneze din bugetulu asociatiunei. Ceea ce fara contradicere se si primesce de adunare.

In urma c) comisiunea propune, cá adunarea se comende comitetului interpretarea puncteloru b) si c) din § 32 alu statuleloru intru acelu modu, catu libertatea redactoriului, carele dupa § 16 este secretariulu I., se nu se restringa, lasandu censurarea articileloru, ce au se intre in fói'a, in voi'a redactoriului.

Dn. vicepresiedinte Ioanu Hannia cu oca siunea acestei propuneri aduce la cunoscinti'a adunarei, ca nu comitetulu asociatiunei, ci insusi secretariulu I. cá redactoriulu „Transilvaniei,“ candu a primitu sarcin'a acést'a, a pusu conditiunea, cá comitetulu se censureze mai nainte toti articlii, si acei'a numai dupa aceea se védia lumin'a in fói'a asociatiunei, luanduse afara articlii esiti din condeifulu domniei sale. Si cu tóte ca comitetulu recunósce de datorinti'a sa a censura articlii trimisi la fói'a asociatiunei, cá nu cumva prin articlii necorespondietori scopului, se se compromita asociatiunea: totusi a aflu de bine a concrede lucrulu acest'a d-lui Georgiu Baritiu, si aci in faci'a adunarei se róga comitetulu, cá pe langa multimea agendeloru sale, se nu fia ingreunatu si cu censurarea articileloru tramiendi la fói'a, ci adunarea se concrédia lucrulu acest'a dlui redactoriu Georgiu Baritiu. — Dn. prof. Moldovanu fiindu indestulatu cu deslucirea data de dn. vicepresiedinte si standu aceea, ca insusi redactoriulu a vrutu se se censureze articlii trimisi la fói'a „Transilvani'a,“ in numele comisiunei retrage acest'a a trei'a propunere.

Dn. Visarionu Romanu doresce, cá pe langa tóte ca comisiunea bugetaria 'si retrage acést'a a sa propunere, totusi: dupace e lucru cunoscutu, ca multi pentru aceea n'au trimisu articlii la fói'a „Transilvani'a," pentruca au sciutu ca se voru censura de comitetu, dreptu aceea se se esplice § 16 si punctele b) si c) din § 32 alu statuteloru camu intr'acestu intielesu: secretariulu I. alu asociatiunei este redactoriulu fóiei asociatiunei, pe venitoriu toti articlii pentru acea fóia se trimetu dea-dreptulu la densulu. Redactoriulu inse este datoriu, cá articlii acei'a, carii densulu 'i va afla ca sunt supusi censurei, se'i trimita la comitetu pentru censurare. Asemenea va trimite comitetului articlii aceia, ai caroru auctori aru pofiti apriatu, cá articlii loru pentru védia mai mare, se se censureze prin comitetulu asociatiunei.

Dn. Iosifu Popu jude sing. nu afla nici un'a contradicere intre §§ 16 si 32 din statute, ca-ci in § 16 se dau secret. I. tóte drepturile legate de redactiunea fóiei periodice a asociat., éra in punctele b) si c) din § 32 se dau comitetului tóte drepturile legate de editiunea fóiei. Dn. secret. II. I. V. Rusu nu póte partini propunerea dn. V. Romanu, pentruca §§ii din cestiune suntu destulu de chiari, si nu voiesce se se faca vreo modificatiune in densii.

Dn. Ios. Vulcanu dice, ca referentele comisiunei bugetarie, cetindu raportulu comisiunei, acést'a a facut'o din insarcinarea si in numele comisiunei, si dreptu aceea fara invoirea comisiunei n'a avutu dreptulu de a retrage propunerea din cestiune. Dara déca dn. referente totusi o a retrasu, 'si iéa voi'a densulu a o susutiené. Dice ca un'a dintre cauzele, pentru care are atatu de pucini prenumeranti fói'a „Transilvani'a" a fostu si impregiurarea aceea, ca cele publicande in fói'a acést'a, trebuié se se trimétiá mai inainte la comit. si prin acést'a 'si pierdéu adeseori totu interesulu, publicanduse acele mai tempuriu in alte foi. Adange in urma, ca déc'a dn. G. Baritiu a poffitu se se censureze prin comitetu articlii trimisi pentru fói'a asoc., acést'a a facut'o dóra numai pentru economisarea tempului, cá se nu se ámane publicarea acelor'a. Susutiene si spriginisce propunerea comisiunei.

Dn. Vis. Romanu vede in propunerea sa impacarea opiniuniloru diferite.

Dn. prof. Moldovanu respundiendu dlui Ios. Vulcanu, dice, ca fiindu mai inainte comisiunea bugetaria reu informata despre starea lucrului acestuia, acumu dupa deslucirile date de

dn. vicepresiedinte, cu totu dreptulu póte a'si retrage propunerea sa. Dn. presiedinte observa, ca nu se póte retrage propunerea comisiunei prin referentele ei, dar nici ca e lipsa a se retrage, penruca intrandu la protocolu si deslucirea data de dn. vicepresiedinte Hannia, intrebarea este complanata deplinu.

Neinsinuanduse altii la cuventu, adunarea primesce propunerea dlui Ios. Vulcanu, cá adeca se se susutiena si a trei'a propunere a comisiunei bugetarie, adauganduse, ca in intielesulu dechiaratiunei dlui vicepresiedinte, comitetulu nu'si a arogatu siesi dreptulu de a fi censorulu articliloru trimisi la redactiunea fóiiei, ci spre acést'a a fostu rugatu de insusi dn. redactoriulu, comitetulu in sa nici decumu n'are de cugetu a restringe libertatea redactiunei, lasandu censurarea articliloru ce au se intra in fóia in voi'a redactoriului.

Comisiunea bugetaria prin referentele seu mai presenta adunarei:

1) Concursulu doc. Petru Gram'a din Boosu, pentru premiulu de 25 fr. destinatu pentru prasirea celoru mai multi oltoi; adunarea in sa lasa censurarea documenteloru produse de concurente comitetului.

2) Suplic'a dlui Georgiu Vintila, stipendiatulu asociat. la scól'a agronomica in Ung.-Altenburg, care cere inmultirea stipendiului seu dela 330 fr. la 450 fr.; rogarea acést'a in sa adunarea o respinge.

3) Suplic'a lui Adamu Sirlincanu, studente in III. cl. gimn. pentru unu stipendiu de 50 fr.; adunarea o recomanda considerarei comit. cu ocaziunea concursului la stipendia.

In urma la propunerea comisiunei bugetarie, adunarea incredintiéza comitetului spre urmare intru facerea proiectului de bugetu pre anii viitori: „indreptariale“ propuse in anulu trec. de comisiunea bugetaria si acceptate de adunare, care indreptaria se afla tiparite in „Transilvani'a“ la fói'a 179.

Fiindu tempulu cam inaintatu si ne mai potenduse continua siedinti'a, dn. pres. amana siedinti'a pre dupa amiadi, si provóca pre membrii, cá se binevoiésca a se infaciosia la continuarea siedintiei dupa prandiu la 5 óre.

(Va urma.)

Raportulu despre starea cassei cu acuderea raciotiniului.

Prea onorabila adunare generale!

Dupa prescisele §lui 18 din statutele asociatiunei trans. rom. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, am onóre a presentá prea onorabilei adunari generale raciotiniulu cassei acestei asociatiuni despre banii intrati, chieluiti si remasi in restu, dela adunarea generala a VII. tienuta in Clusiu in 26, 27. si 28. Aug. 1867 pana la acésta stralucita adun. gener., de impreuna cu protocolulu domniloru membri fundatori, ordinari si onorari, apoi unu alu treilea protocolu, in care se afla insemnate deosebi dupa sîrulu urmatu tóte tacsele intrate dela respectivii domni membri, atatu cá restantia, catu si pe anulu cur., in rubrice separate.

Cu referintia la diurnalulu cassei am de a aduce la cunosciinti'a prea onorabilei adunari generale, cumca din stipendiale preliminate pe acestu anu nu s'au chieluitu stipendiulu de 330 fr. destinat pentru unu agronomistu, si cumca din cei 400 fr. preliminati pentru fói'a asociatiunei esinde, éra nu s'au chieluitu pana acum nimica, de vreme ce prenumeratiunile au acoperitu pana acum spesele edarei foiei asociatiunei „Transilvani'a“; éra din contra, cumca sum'a preliminata pentru spese extraordinarie nu s'au ajunsu, si s'au chieluitu din necesitate neamenavera mai multu cu 4 fr. 44 cr., susutienendu'mi datorinti'a a motiva acésta circumstare mai pe largu, candu va veni acésta cestiune la ordinea dilei.

Facenduse pentru perceptele si erogatele fóiiei asociatiunei unu protocolu deosebi, asia am onóre a pune pe més'a prea onorabilei adunari generale si acestu protocolu, care arata, catu au intratu si catu s'au chieluitu cu edarea acestei fóiie pana in presentu, respective pana la finea lui Iuliu a. c.

Apoi ce se tiene de depositele, care se afla in cass'a asociatiunei incredintiate casierului asociat. mai de multi ani spre ingrigire si fructificare, si anume: depositulu pentru eternisarea memoriei laureatului nostru poetu Andreiu Muresianu prin ridicarea unui monumentu, si altulu alu comitetului natiunalu permanentu, se punu pe més'a prea stralucitei adunari gener. respectivele diurnale de cassa.

Mai pe urma am de a raportá cu tóta umilintia, cumca putienu timpu dupa inchiaierea diurnalului cassei in diu'a de astadi, si in antea pornirei mele catra locul adunarei gener. acesteia, au intratu in cassa dela dn. directoru gimn. si redact.

Iacobu Muresianu din ofertulu promis in an. tr. 552 fr. v. a. in bani gata si doue obligatiuni de cate 500 fr. m. conv., cari pana la dispunerea mai de parte a prea onor. adunari gener. stau depositate in cass'a asociatiunei. Sibiuu, 21. Aug. 1868.*)

Const. Stezariu,

capitanu in pens. si cassariu alu asociat. trans. rom.

*) Computulu va urma impreuna cu absolutoriulu. Deocamdata alaturam interesantulu sumariu pe 7 ani.

Red.

S U M A R I U
despre toti banii intrati in cass'a asociatiunei trans. romane, chieltiuti si remasi dela urdirea asociatiunei pana la adunarea generala din Gherla.

Dupa ractiuniulu asternutu adunarei generate din	I n t r a t e			E r o g a t e																		
	Restulu din anulu trecut	In acestu anu au intratu		Sum'a			Spendia			Premia		Ajutoria		Onorariulu secretariulu II.		Spesele			Sum'a			
		fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	
Brasiovu p. a. 186 ¹ / ₂	—	—	12587	45	12587	45	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	972	81	1607	81
Blasiu " 186 ² / ₃	10979	64	9406	19	20385	83	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215	51	364	50	2461	76
Hatiegu " 186 ³ / ₄	17924	7	5577	42	23501	49	1700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	—	173	10	2418	10
Abrudu " 186 ⁴ / ₅	21083	39	4163	32	25246	71	1660	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	317	54	2602	54
Alb'a-Julia " 186 ⁵ / ₆	22644	17	3516	93 ¹ / ₂	26161	10 ¹ / ₂	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	542	25	1852	25
Ciushi " 186 ⁶ / ₇	24308	85 ¹ / ₂	5764	60 ¹ / ₂	30073	46	1480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	207	66	2037	66
Gherla " 186 ⁷ / ₈	28035	80	5098	29 ¹ / ₂	33134	9 ¹ / ₂	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160	—	64	44	722	6
Sum'a totala a intratorulu si erogatorulu	—	—	46114	21 ¹ / ₂	—	—	9450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	51	2642	30	722	6
Subtragandu erogatele cu	—	—	16136	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Observare: Pentru foia asociatiunei s'au facutu chieltuell'a aratata numai pana la ultima iuliu a. c.

Sibiuu, 21 Augustu 1868.

Constantinu Stezariu m. p.,
capitanu in pensione si cassariu alu asociatiunei trans. romane.

Remane la adunarea generala in an. 1868 unu restu de 29977⁵⁹/₁₃

Raportulu despre cumuafierea socotelelor duse dela adunarea gen. a VII. tienuta in Clusiu pana la adunarea gen. de presentu.

Incatu tempulu fisicu a potutu concede, socotelele s'au cercetatu cu aceeași scrupulositate, cu care suntu și duse, și s'a aflatu prin subșeris'a comisiune, cumca starea actuala a fondului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, computati la olalta banii gat'a in charthia, in sunatoriu și in obligatiuni de statu dupa valóre nominala, suie la sum'a de 29,977 fr. 59½ cr. v. a.

Pre langa tóta intr'adeveru laudabil'a diligentia și acuratetia, inse totuși s'a aflatu incorectitate intr'aceea, ca pana candu in subpunctulu 10 din punct. XXVIII alu adunarei generale a VII. tienuta in Clusiu, pentru rubric'a speselor neprevediute s'a preliminaru un'a suma numai de 60 fr. v. a., sub acést'a rubrica s'a spesitu cu totulu 64 fr. 44 cr. v. a., prin urmare cu 4 fr. 44 cr. mai multu.

Specialmente mai are subșeris'a comisiune se observe și anumitu:

e) despre manipulasiunea deosebita a fóiei „Transilvani'a,” cumca pentru acést'a fóia au incursu din prenumeratiuni 858 fr. și s'au spesatu 722 fr. 6 cr., prin urmare remane cá suma disponibilu pentru fóia 135 fr. 94 cr., care inse este indusa intre perceptiunile cassei, priu urmare și acést'a se cuprinde in starea actuala a fondului, accentuata mai susu; și

b) despre cei 160 fr. preliminari, in subpunct. 3 alu punctului XXVIII. alu adunarei gener. a VII. tienuta in Clusiu, pentru speșele de cancelaria, cumca din socotél'a dusa prin secretariatu despre erogarea acestei sume este aratatu cu acuratetia, cumca s'au spesitu 152 fr. 12 cr. și au remasu unu restu disponibilu de 7 fr. 88 cr.; dara de órace de alta parte secretariulu alu II. și cassariulu totu in acelea socotele, conformu concludului comitetului din 19. Aug. 1868 Nr. 93 si-au specificatu pentru calatori'a pana aici și indereptu cu totulu 82 fr. 20 cr., asia dara restulu disponibilu de 7 fr. 88 cr. se se intrebuintiaze pentru acoperirea in parte a specificatiunei acestoru doi domni oficiali permanenti, și se li se mai aviséze pentru acést'a data catra acea sumulitia inca un'a suma de 74 fr. 32 fr.; ca-ci, specificarea speselor de calatoria a acestoru doi dni oficiali se vede a fi radímata pre cea mai stricta economia; éra pentru venitoriu speșele cancelariei se se prelimineze in 300 fr., din care suma se fia cu potintia a se acoperi

si spesele de calatoria ale oficialilor, cari de necese trebuie sa ia parte la adunarile generali, ori unde se voru tiené.

Gherla, 26. Augustu 1868.

Comisiunea esmisa pentru revederea socotelelor:

Stefanu Biltiu,
presiedinte.
Dr. Iacobu Brendusianu,
referinte.

Petru Nemesiu.
Lazaru Baldi.
Nicolau Sándor.

Raportulu comisiunei esmise pentru facerea bugetului pre 186⁸/₉.

Comisiunea bugetaria dupace s'a constituitu alegundu'si presiedinte pre Rev. D. Macedonu Popu, si raportatoriu pre I. M. Moldovanu, a datu cetire proiectului de bugetu pre 186⁸/₉, ce in sensulu decisiunei dela Ábrudu s'a pusu pre més'a onor. adunari de catra comitetu.

Comisiunea afla, cumca sum'a disponibile in proiectulu acelaia nu este calculata dupa statute, urmanduse „indereptariale“ puse de comisiunea bugetaria in a. tr. si acceptate de adunare. Sum'a disponibile in proiectu e calculata dupa impregiurari intemplantórie, punenduse in frunte patru cincimi din banii gat'a, fara a cauta ce feliu de bani suntu acelaia, si venitul asemnatiuniloru ipotecarie luanduse un'a data si diumetate.

Deci comisiunea bugetaria partea acest'a din proiectulu comitetului nu o a potutu luá de base pentru lucrarea sa, ci luandu informatiuni dela dn. cassariu, a facutu proiectulu seu avendu in vedere acoperirea speselor neincungiurate ale asociatiunei si restringunduse numai la aceste, dupa ce anulu acumu inchiaietu fu atatu de nepartenitoriu si numerulu membriloru, ce au platitu, este scadiutu la 97.

Intru preliminarea speselor comisiunea a luatu de base si a urmatu intru tóte proiectulu onor. comitetu si alaturatele acelaia.

Comisiunea propune urmatóriele spese:

1) Remuneratiunea secretariului II. s'a preliminatu de comitetu cu 200 fr., inse comitetulu considerandu inmultirea a-faceriloru, a comendatu sporirea acestei remuneratiuni. Comisiunea afla de justa inmultirea remuneratiunei secretariului II., inse considerandu starea cea apesatoria a asociatiunei, e de parere, cá remuneratiunea aceea se se inmultiésca nesmintitu in casu candu s'ar primi proiectulu pentru infiintierea comitete-

loru filiali, la din contra se se aduca multiamita dlui secretariu si onorariulu se remania 200 fr.

2) Onorariulu unui juristu aplecatu cá scrietoriu in cancelari'a asociatiunei, 100 fr.

3) Spesele cancelariei, computandu aci si plus-erogatul din a. tr. 4 fr. 44 cr., cu totulu 200 fr.

4) Doue stipendie de cate 100 fr. pentru ascultatori de jure afara de patria, 200 fr.

5) Unu stipendiu pentru unu juristu in patria, 80 fr.

6) Unu stipendiu pentru unu ascultatoriu de politechnica, 300 fr.

7) Doue stipendie pentru ascultatori de filosofia si profesori de gimnasiu, de cate 300 fr., cu totulu 600 fr.

8) Doue stipendie de cate 330 fr. pentru agronomisti, 660 fr.

9) Doue stipendie de cate 50 fr. pentru gimnasisti, 100 fr.

10) Doue stipendie de cate 50 pentru studenti la scóle reali, 100 fr.

11) Ajutoriu pentru unu sodalu, carele voliesce a se face maestru, 50 fr. si pentru 2 invetiacei de maiestria, cari au de a se face sodali, cate 25 fr., sum'a 100 fr.

12) Doue premie de cate 25 fr. pentru acelia, cari pana la adunarea gener. prosima voru dovedi, ca au prasiu mai multi oltoi, inse premiele aceste numai in casulu acela se se adjudece, candu pentru fiacare din ele voru fi celu putienu 2—3 concurenti, 50 fr.

13) Spese estraordinarie si pentru biblioteca, 100 fr.

14) Ce se tiene de remuneratiunea secretariului I. pentru redactiunea fóiei „Transilvani'a," comisiunea afla cu adunca parere de reu, ca venitele asociatiunei pentru presente nu permitu asemnarea unei remuneratiuni potrivite fatigiilor puse de dn. redactoriu si cuvenite dupa fruptulu acelei fóie. Deci propune, cá se se respice multiamita dlui secretariu pentru inaintarea scopurelor asociatiunei prin fóia, si se i se asemne un'a remuneratiune de 400 fr.

In legatura cu acest'a, comisiunea pentru prosperarea fóiei „Transilvani'a“ 'si lia libertate a face urmatóriele propuneri: Adunarea comenda onoratului comitetu alu asociatiunei ingri-gire desclinita pentru desvoltarea, inaintarea si latirea fóiei „Transilvani'a“ preste totu, ér' in specie subventiunarea ei din bugetulu asociatiunei in casu, candu venitele fóiei nu aru fi de ajunsu pentru acoperirea speselor cu tipariulu s. a.

Interpretarea punctelor b) si c) din §. 32 alu státuteloru

intru acelu modu, catu libertatea redactoriului, carele dupa §. 16 este secretariulu I., se nu se restringa, lasandu censurarea articiloru, ce au se intre in fôia, in voiea redactoriului.

Dupa acestea comisiunea a cercetatu suplicele ce i s'au strapusu:

1) A dlui P. Gram'a, docente in Boosiu, carele cere a i se dá unu premiu de 25 fr. pentru prasirea oltoiloru, amesuratu conclusului din a. tr. Suplic'a e prevediuta cu documente, prin care se arata prasirea aloru 900 oltoi, parte in gradin'a scôlei, parte la privati. Comisiunea propune asemnarea premiului de 25 fr. dlui Petru Gram'a, de si nu a probatu, cumca oltoii acelia s'au si prinsu.

2) Suplic'a dlui Georgiu Vintila, stipendiatulu asociatiunei la scól'a agronomica din Ungarisch-Altenburg, care cere inmultirea stipendiului seu dela 330 la 450 fr.

Comisiunea din motivele, pentru cari s'au rieptatu si alteri astfeliu de cereri, propune rieptarea cererei dlui G. Vintila.

3) Suplic'a lui A. Sirlincanu, studente intru a II. clase gimn. pentru unu stipendiu.

Comisiunea propune se se comende considerarei onor. comitetu cu ocasiunea concursului.

In fine comisiunea 'si iea libertate a propune onor. adunari, cá „indereptariale“ propuse in a. tr. de comisiunea bugetaria si acceptate de adunare, cari indereptaria se afla tiparite in „Transilvan'a“ la f. 179, se se incredintieze on. comit. spre urmare intru facerea proiectului de bugetu pre anii venitori.

Gherl'a, 26. Augustu 1868.

I. M. Moldovanu,
referente.

Raportulu bibliotecariului despre starea bibliotecei asoc. transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Onorabila adunare generala!

Dela adunarea gener. a asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu din an. tr. pana la acésta de fatia, activitatea privitoria la bibliotec'a asoc. se restringe la primirea uneloru oferte séu daruiri de foi periodice si carti in favórea bibliotecei. Asia:

a) On. redactiune a fôiei bisericesci „Sionulu,“ a oferitu unu esemplariu din fôia sa, dela inceputulu anului pana la tempulu de prin Octomvre a. tr.

b) Dn. dr. Ioanu Maniu a daruitu opulu intitulatu: Dreptulu publicu alu romaniloru, de Sim. Barnutiu.

c) Academi'a imperatésca de sciintie din Vien'a a trimisu, cá si in anii trecuti, mai multe tomuri din elaboreatele sale sciintifice.

d) Prin dn. secretariu prim. G. Baritiu primesce bibliotec'a 31 volume de diferite carti, daruite de ministeriulu instructiunei publice din Romani'a, publicate dejá in fóia „Transilvani'a.“

e) Dela secretariatulu reuniunei pentru cunoscinti'a patriei transilvane primí asociatiunea doue brosiure din operatulu anualu: „Archiv des Vereins für sieb. Landeskunde.“

f) Dn. consiliariu de scóle dr. Pavelu Vasiciu daruí unu esemplariu din opulu seu: „Macrobiotica.“

g) Dn. secretariu gov. Lad. Vajda, unu esempl. din brosiur'a sea: „Nehány szó a 1854 június 24-kén kibocsátott t. m. urbéri nyiltparancs commentatiojának halaszthatlan szükségességéről.“

h) Dn. parochu si prof. Zacharia Boiu, unu esempl. din cartea de cetire pentru scólele populari partea I.

i) Éراسi prin dn. secretariu prim. mai primí asociatiunea pentru bibliotec'a sea: Buletinulu instructiunei publice din Romani'a, unu esemplariu, si doue esemplarie actele societatiei „Transilvani'a;“ langa care putemu adauge inca si unu esemplariu din anuariulu generale alu instructiunei publice din Romani'a pre a. scol. 186⁴/₅.

k) Dn. asesoru Iosifu Popu daruiesce unu esemplariu din „Indreptariu pentru lucrurile preगतitórie la introducerea cartiei funduarie.“

l) Dn. prof. Ioanu Popescu daruí unu esempl. din opulu seu „Compendiu de pedagogia.“

m) Dela dn. Ioanu Bechnitiu, ascultatoriu de drepturi in Vien'a, s'a primitu unu opu (in limb'a italiana) „Coronni in Dacia.“ Dela bibliotec'a centrala din Iasi trei cataloge de cartile de acolo; doue esemplarie de carti ce tractéza despre scólele satesci si locurile acelu scóle din Romani'a, trimise de dn. V. A. Urechie, si 9 fascióre dela academi'a imperatésca de sciintie din Vien'a.

n) Dn. dr. I. Nemesiu advocatu daruiesce o colectiune de carti (72 bucati) insemnate; asisderea

Dn. prof. din Craiov'a Sim. Mihali darui trei fascióre din opulu seu intitulatu „Elemente de istori'a naturala.“

Acest'a e acrescmentulu bibliotecei asociatiunei din anulu

acest'a, adaugendu, ca diuariile din anulu trecut, cari nu au incetatu de a aparé, vinu si acum la biblioteca.*)

Sibiu, 21. Augustu 1868.

N. Cristea,
bibliotecariu.

Ad Nr. 233. 1868.

Raportulu comisiunei esmise de catra adunarea gener. a asociat. trans. pentru cultur'a poporului rom. spre esaminarea motiuniloru si a proiepteloru.

1. S'a cetitu conclusulu comitetului asoc. trans. din siedinti'a tienuta in 17. Sept, 1867 Nr. 75 despre renunciarea dlui protosincelu N. Popea dela postulu de membru alu comitetului.

ad 1. Comisiunea e de parere, ca acésta renunsiare se se ia spre scientia, éra pentru intregirea comitetului se se aléga unu altu membru la acestu locu vacantu.

2. Se cetesce conclusulu comitetului asoc. din siedinti'a dela 17. Sept. 1868 Nr. 79 despre o propunere facuta, cá § 6 si 23 din statute se se interpreteze, respective se se modifice intr'unu intielesu mai detaiatu, cá se se scie, óre comitetulu póte dá membriloru celoru noui diplom'a de membru fara incunoscintiarea adunarei generale a asoc. séu nu?

Ad 2. Comisiunea luandu in consideratiune, ca § 5 si 6 din statute dau cea mai apriata spresiune despre membrii fundatori, ordinari, corespondinti si onorari, si anumitu § 6 dice in p. 1, „ca membru fundatoriu alu asociatiunei este totu insulu, carele depune asociatiunei odata celu pucinu un'a suma de 200 fr.,“ ear in p. 2. sta „membru ordinariu este acel'a, care e sui juris si se insinuéza si depune la unulu dintre colectorii reuniunei, séu odata pentru totudéun'a unu capitalu, ce aduce unu venitu de 5 fr., séu pre fiacare anu tacs'a de 5 fr.,“ nu mai incapa nici un'a indoieála, ca comitetulu asociatiunei póte a estrada diplom'a unor'a cá acestia numai decatu; in casulu acel'a inse, candu comitetulu ar affa in contr'a cutarui membru nou vreunu impedicamentu din ori si ce privintia, de sine se intielege, ca acelasi are de a aduce unu asemenea casu inaintea adunarei generale spre decisiune, care singura ar fi competente de a decide despre primirea séu respingerea cutarui

*) Anulu trecut din eróre s'a pusu si Albin'a, care inse nu a venitu pentru biblioteca nici in anulu trecut nici in acest'a.

membru, intocm'a precumu adunarea singura e competente de a primi si pre membrii corespondinti si onorari in întielesulu şlui 23.

3. Se cetesce propunerea dlui Visarionu Romanu despre infintiarea unei tipografii proprie a asociatiunei.

Ad 3. Comisiunea e de opiniune, cá se se strapuna acésta propunere comitetului asociatiunei, spre a castiga datele neecarie despre venitele si spesele aprocsimative ale unei tipografii infintiande, totudeodata se lamurésca spesele diverse, ce le are asociatiunea de solvitu pentru tiparirea scripturiloru despre afacerile proprie ale asociatiunei.

4. Se cetesce propunerea dlui Visarionu Romanu despre edarea cu spesele proprie a cartiloru de instructiune pentru scólele populare romane.

Ad 4. Comisiunea e de parere, ca acésta propunere se se strapuna comitetului asoc. trans. cu acea provocare, cá acelasi dupa cointielegerea cu respectivele ordinariate, se lucre unu proieptu detaiatu in privinti'a acést'a.

5. Se cetesce propunerea dlui Visarionu Romanu despre tiparirea catalogului cartiloru bibliotecii si a obiectelor ce compunu museulu asociatiunei, precumu se se gatésca si unu proieptu despre modulu, cumu le ar puté acést'a folosi membrii asociatiunei.

Ad 5. Comisiunea e de parere, cá catalogulu se se tiparésca in fói'a asociatiunei, éra in privinti'a folosirei cartiloru se se insarcineze comitetulu de a face unu planu.

6. Se cetesce o scrisóre a dlui redactoriu Iacobu Muresianu din 16. Aug. a. c., prin care trimise in favórea literaturii juridice si a latírei cunoscintieloru agronomice intre poporulu romanu mai multe oferte, parte adunate, parte dela sinesi in suma totala de 1600 fr.

Ad. 6. Comisiunea e de acea parere, cá aceste oferte on. adunare se le primésca cu caldura si se le manipuleze in modulu acel'a, ca dupace asociatiunea de presentu nu dispune de atari capitaluri, cu cari ar puté infintia o academia juridica, séu vreo scóla agronomica, interesurile sumelor oferite deocamdata se le intrebuintieze amesuratu intentiunei oferentiloru spre inaintarea scopuriloru amintite, éra atunci, candu infintiarea instituteloru propuse si dorite s'ar puté efectua, aceste oferte se se intrebuintieze spre acel'a.

7. Se cetesce propunerea dlui consiliariu aulicu Iacobu Bolog'a, despre infintiarea reuniloru tienutali.

Ad 7. Comisiunea e de parere, cá acésta propunere se se redé comitetului asociatiunei spre ulteriór'a desbatere in sinulu seu si dupa luarea desluciriloru necesarie din partea d. propunetoriu, se pregatésca unu planu despre acésta propunere pana la adunarea viitória a asociatiunei; dara si pana atunci intru prosperarea asociatiunei, on. adunare se binevoiésca a decide, cá numerulu colectoriloru preste totu se se inmultiésca dupa numerulu tracturiloru protopopesci, si totudeodata colectoriloru se se impuna preste totu, cá in fiacare trei luni se refereze comitetulu asoc. despre rezultatulu colectelor.

8. Se cetesce propunerea dn. vicariu Michailu Pavelu, cá se se adaoge la statutele asociatiunei unu §., cá activitatea asociatiunei trans. se se estinda si asupr'a comitatelor Maramuresiu, Satumare si Ugocia.

Ad 8. Comisiunea e de parere, ca dupace in intielesulu statuteloru aprobate, inteliginti'a comitatelor amintite inca póte intra cá membrii fundatori, ordinari, corespondinti si onorari, si actù au si intratu unu numeru frumosu cá membrii, de sine se intielege, ca activitatea asociatiunei literarie romane a Transilvaniei de facto e estinsa si preste tienuturile amintite, si cumca membrii din acele comitatari, precumu si poporulu inca se póte impartasi din tóte binefacerile acestei asociatiuni in tóta privintia, prin urmare nu e de lipsa, cá se se aduca unu §: nou la statute. Gherl'a, in 26. Augustu 1868.

Ioane Anderco,
presedintele comisiunei.

Gabriele Manu,
notariu.

(Voru urma).

Nr. 23. D. G.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca „Transilvani'a.“*)

Sibiü, in 7. Augustu 1868.

Multu onorate Domnule!

Ne luamu voia a ve substerne in alaturare %/ spre sciintia statutele aprobate de catra in. ministeriu reg. ungur. de agricultura, industria si comerciü, cu data din 1. Iuniu 1868 Nr.

---

*) Ne tienemu de prea placuta datorintia a publica acésta adresa cu atatu mai virtosu, cu catu suntemu convinsi, ca asemenea institutiuni in sinesi salutarie, nici odata nu se potu recomanda de ajunsu poporulu. Déca amu intardiatu cu publicarea, caus'a se se caute numai in absentia indelungata a redactoriului.

Red.

7649 ale bancei generale de asiguratiune reciproca „Transilvani'a“ cu resiedinti'a administraturii supreme in Sibiiu, cum si sub publicatiunea relativa in privinti'a constituirei consiliului administrativu.

Convinsi fiindu, ca multu onoratu domni'a vóstra nutriti unu interesu viu catra institutiunile menite a inainta economi'a nationala in patria si ca sunteti gata a dá totu concursulu Dvóstre la sprijinirea loru: ne permitemu mai departe a adaoge aci ceva despre intentiunile subscrisei administraturi in privinti'a mentionatului institutu.

Transilvani'a posede multime mare de materialu pentru productivitate industrialá, ea deschide industriei unu campu manosu. — Si cu tóte aceste i lipsesce mai tóta productiunea de órecare insemnate, de o viétia industrialá abia se afla la noi vreo urma. De aceea tíer'a acésta e supusa in multe trebuintie ale sale speculatiunei straine, intreprinderilor din afara, cari n'au lipsitu nici candu de a stórce din asta impregiurare trista totu profitulu posibilu pentru sine. Asia Transilvani'a cea se-raca de bani espórta pe totu anulu sume insemnate pentru intreprinderi din tíeri straine.

In tóte alte parti ale monarchiei se afla intreprinderi, cari si-revérsa necontentitu binecuventarile loru asupra economiei populare; este acolo lucru si comunicatiune destula; acolo tóte clasele poporului sunt ocupate. — Numai Transilvani'a nóstra n'are inca parte d'a se bucurá de atare stare fericita.

Mai cu séma trebile de asiguratiune costa pe tíer'a nóstra sacrificia grele: pe calile acestei'a esu in totu anulu sume enorme din tíera, cari, déca aru remanea si s'aru intrebuintiá aici in tíera, ar putea contribui fórté multu la multumirea trebuintieloru nóstre nationalu-economice. Prin adunarea si buna intrebuintiarea in tíera a baniloru pentru asiguratiuni s'ar putea celu pucinu pune unu inceputu la infintiarea unui emporiu pentru comerciul de bani cu puteri proprii, din care apoi ar resultá de sine aventulu spre mai bine pe terenulu economiei nationale. Dá, numai unu atare emporiu din puteri proprii ne lipsesce! Candu acest'a s'ar infintiá, s'ar delaturá la noi multe pedeci, cari apasa adi asupra desvoltarei starei productive si industriarie; economi'a nationala din Transilvani'a si-ar putea ocupá locul ce i se cuvine dupa pusetiunea tíerei si a avutiei de materialu crudu. Ecsperimentele practice dovedescu, ca spre acést'a sunt deajunsu contribuirile capitalului micu.

Din priviri de aceste a esitu planulu nostru de a face

unu pasu spre ameliorarea stării descrise și în estu modu se nascù banc'a de asiguratiune „Transilvani'a," alu carei scopu statutariu este:

„Înaintarea și asigurarea intereselor patriotice pe tere-nulu institutiunei de asigurare preste totu, și în specialu de o parte a desdaună pe participanti pentru casuri de nenorocire ori daune nevinuite, mai înainte stipulate, éra de alta parte a efeptui, cá capitalele însemnate ce se aduna prin asigurari, din cari pana acumu trageau folóse numai tieri și societati straine, se se conserve, respective creeze pentru tiér'a nóstra, cá cu atari capitale și cu venitulú lorú se se lucreze spre înaintarea economiei nationale prin spriginirea întreprinderilorú industriale, meseriare și agronomice.

Subînsemnat'a administratura suprema a acestei bance de asiguratiune recomanda tuturorú autoritatilorú tieriei și preste totu tuturorú amicilorú patriei institutulú acest'a spre ajutorare și spriginire posibilá; cu puteri unite ne va succede a aduce pe calea apucata servicii folositorie patriei.

În deosebi însa 'și permite subscris'a administratura a recomandá atentiunei multu onoratei Domniei Vóstre banc'a de asiguratiune „Transilvani'a" cu rugare, cá multu on. d-vóstra se binevoiti a esoperá atatu pe calea publicisticej romane, catu și în alte directiuni prin védia deosebita, la care v'ati sciutu aventá prin merite frumóse pentru tiér'a nóstra și natiunea, alu carei fiu sunteți, cá și poporulú românescú, care cu deosebite are trebuintia d'a se familiarisá cu asemenea institutiuni, se participe din tóte puterile la asediamentulu acest'a în interesu comunu patrioticu și în interesulu seu propriu chiaru.

Ai multu onoratu Domniei Vóstre plecati servi

administratur'a suprema a bancei generale
de asiguratiune reciproca „Transilvani'a."

Pentru directiunea generala
Worell mp.

Pentru consiliulu administratiunei
Milius mp.

C l i o.

(Fine).

C a s t r a.

In Registris Archivorum et in Supplementis Codicis Diplomatici III. Domini
C. Jos. Kemény commemorata.

1. Adorján Castr. Comitatus Bihar. 1699 Reg. Arch. Tomo III. p. 67.
2. Almás (Nagy) Castr. Comitatus Kolos. 1424 Reg. Arch. T. III. p. 93,
1534 Reg. Arch. Tomo III. pag. 71.

3. Bálványos. Castr. Comitatus Szolnok inter. 1361 Suppl. Codicis Dipl. Tomo II. pag. 1, 1424 Reg. Arch. Tomo III. pag. 93, 1466 Suppl. Cod. Dipl. Tomo IV. p. 139 et Tomo V., 1534 Reg. Arch. Tomo III. pag. 71 et 1537 Reg. Arch. T. III. pag. 165.
4. Bánfi-Hunyad. 1397 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. p. 299.
5. Bethlen Castr. 1607 Reg. Arch. Tomo III. p. 352, 1620 p. 363, 1631 p. 212, 1632 p. 368, 409 bis., 421.
6. Bistricium. 1466 Suppl. Cod. Dipl. Tomo IV. p. 139.
7. Csehvéra alias Szilágy Cseh. 1351 Reg. Arch. Tomo III. pag. 140, 1393 p. 141, 1440 p. 165, 1599 p. 149, 1647, p. 317, 1648 p. 318, 1678 p. 82, 1696 p. 2000.
8. Csicsó. 1387 Reg. Arch. Tomo III. p. 132 et Suppl. Cod. D. T. V.
9. Csucs, Castr. Comitatus Zarand. 1610 Reg. Arch. Tomo III. pag. 150, 156, 409.
10. Fiafálva, Castr. Sed. Udvarhely. 1635 Reg. Arch. Tomo III. p. 375.
11. Gerend, Castr. 1547 Reg. Arch. Tomo II. pag. 175, 1554 Reg. Arch. Tomo II. p. 192.
12. Görgény, Castr. 1412 Reg. Arch. Tomo IV. p. 94.
13. Gyogy, Castr. 1468 Seg. Arch. Tomo III. pag. 42.
14. Hátzeg, Castr. 1398 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 303.
15. Höltvény, Castr. 1377 Suppl. Cod. Dippl. Tomo II. pag. 193, 1462 Suppl. Cod. Dipl. Tomo IV. pag. 91.
16. Kecskés, Castr. 1366 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. p. 75.
17. Koles, Castr. (Kolecz) in Comit. Hunyad. Suppl. Cod. Dipl. T. V. —
18. Köhalom, Castr. 1334 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 264.
19. Kristyor, Castr. Comitatus Zarand. 1599 Reg. Arch. Tomo III. p. 153. 1610 p. 150, 156.
20. Küköllővár, Castr. 1506 Reg. Arch. Tom. II. pag. 206 et Suppl. Cod. Dippl. Tomo V.
21. Landstron, Castr. 1369 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 126.
22. Léttha (Létavár). 1405 Suppl. Cod. Dippl. Tomo II. pag. 365, 1441 Reg. Arch. Tomo IV. p. 105.
23. Márványkő, Castellum. 1441 Reg. Arch. Tomo II. pag. 95.
24. Mihald. 1368 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. p. 105.
25. Orsova. 1368 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 105.
26. Radna, Castrum. 1440 Reg. Arch. Tomo IV. pag. 93.
27. Sálygo, Castrum Comitatus Szolnok int. 1618 Reg. Arch. T. III. p. 147.
28. Salko, Castrum. 1322 Reg. Arch. Tomo III. p. 13, 1324 Reg. Arch. Tomo III. p. 14.
29. Sárkány, Castrum. 1466 Suppl. Cod. Dipl. T. IV. p. 139.
30. Sebesvár, Castrum. 1368 Suppl. Cod. Dippl. Tomo II. pag. 105.
31. Sz.-György, Castrum. 1461 Reg. Arch. Tomo IV. pag. 111.
32. Sz.-Mihályköve, (Castrum S. Michaëlis). 1469 Reg. Arch. Tomo II. p. 42 et Suppl. Cod. Dipl. Tomo V.
33. Sz.-Miklos Castrum). 1441 Reg. Arch. Tomo IV. pag. 104.
34. Sidovár, Castrum. 1368 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 105.
35. Solymos Castellum. 1319 Reg. Arch. Tomo III. pag. 29.
36. Solynakő „ 1384 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 229.
37. Szotyor „ 1466 Suppl. Cod. Dipl. Tomo IV. pag. 139.
38. Talmács Civitas C. Clastrum. 1369 Reg. Arch. Tomo III. pag. 19.

- Possessio 1319 Reg. Arch. Tomo III. pag. 29.
 Castrum Regale. 1457 Supl. C. D. T. IV. p. 30, 44.
39. Temesvár. 1369 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 105.
 40. Thordavár Castrum. 1313 Reg. Arch. Tomo IV. pag. 241.
 41. Toroczko „ — Suppl. Cod. D. T. V. —
 42. Töröcsvár „ 1377 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 193.
 43. Tövis „ 1466 Suppl. Cod. Dipl. Tomo IV. pag. 139.
 44. Ujvár, (Maros) Castrum. 1390 Reg. Arch. Tomo III. pag. 22, 1620
 p. 363 bis., 1649 p. 386.
 45. Valko, Castrum Comitatus Kraszna. 1553 Reg. Arch. Tomo III. pag.
 185 et 421.
 46. Várhegy, Arx Sed. Háromszék. 1601 Reg. Arch. T. III. p. 153, 154.
 47. Vingarth. 1560 Reg. Arch. Tomo II. p. 236.
 48. Zolnok. 1381 Suppl. Cod. Dipl. Tomo II. pag. 209.

R a d ' a.

La cea casa mare,
 Cu feresti in sóre
 Multe buti de tóte
 Se lovescu in cóte,
 Buti mari, ne'ncepute
 De cate cincí sute,¹⁾
 S'altele mai mici
 De-o suta si cincí.
 La cea casa mare
 Cu feresti in sóre,
 Vinu-'i bunu si rece,
 Multu vinatiu se trece
 Că'lu vinde Raditi'a,
 Rad'a crisimariti'a
 Si'lu béu cazaclii²⁾
 Negustori de vii.
 Ér' unulu din ei
 Capitanu Matei,
 Cazacliu batranu
 Si cu mórtea 'n sinu,
 La Rad'a catá,
 Din sufletu oftá
 S'apoi cuventá:
 „Rado, Radisióra,
 Míndra viisióra!
 Ié-me tu pe mine,
 Ca te-oiu tiené bine

Si ti-oiu da eu tie
 Ruble chiaru o mie,
 Papuci in badii
 Adusi din Indii,³⁾
 Blana lunga, móle,
 Cu samuru in póle,
 Si unu asternutu,
 Cu auru tiesutu.“
 Rad'a mi'lu videa
 Si îi respundea:
 „Capitanu Matei,
 Me vrei, nu me vrei,
 Catu esti de bogatu,
 Nu'mi-i fi barbatu,
 Ca'ti e barb'a sura
 Si n'ai dinti in gura.
 Barbatu oiú lua,
 Care s'a afla
 Dunarea se 'nóte
 Redicandu din cóte,
 In picióre standu,
 Buzduganu purtandu.“
 Nime nu s'afflá,
 Care cutezá
 Din cei cazaclii
 Negustori de vii.
 Ér' unu argatielu,

¹⁾ Adica fiacare bute era de 500 vedre.

²⁾ Cazaclii se numescu unii negustori din Rusi'a, carii cumpara in totu anulu vinu dela Odobesci si'lu ducu peste Prutu.

³⁾ Adica din Indi'a.

Tineru, voinicelu
Pe locu s'apucá,
De se încercá,
Dunarea trecea,
Si ér' se 'ntorcea
Din cóte 'notandu,
In picióre standu,
Buzduganu purtandu.
Rad'a 'nveselia

Si astufeliu graia:
„Vin' voinicule,
Argatielule!
Pe tine te vreu
Barbatu se te ieu,
Ca'i o dicatóre
De insuratóre:
Cine bate Dunarea⁴⁾
Nu mi'lu bate muerea!“

J i a n u l u.

N'ati auditu de unu Jianu,
De unu Jianu, de unu Olténu,
De unu hotiu de capitanu,
Care ambla p'în paduri
Cu douispredecie panduri,
Cu ghibe si cu poturi?
Elu ié miei dela ciobani,
Armasari dela mocani,
Fara plata, fara bani!
Si pîndesce la strimtori,
De despóe negustori,
Si totu prinde la boeri
De'i curatia de averi!
Toti de densulu ca fugea,
Toti de elu se jaluia,
La Domnulu, la Caragea.
Domnulu potera-aduná,
Dupa hoti elu o maná.
Ér' Jianu 'ntielegéndu
Cele ce'i treceau p'în gandu,
Se 'ndrumia spre Oltu fugéndu.
Candu la Oltu, Oltu 'i imflatu,
Ca la munte l'a plouatu:
„Mei romane, mei podaru,
Trage podisic'a de caru,
Se me treci la cel'a malu
Cu vitézulu astu de calu.
Trage podulu mai deadreptu,
Pan' nu'ti punu unu glontiu 'n peptu,

Nu'mi fi dusimanu si'mi fi frate,
De nu vrei unu glontiu 'n spate.“
Dar podariulu se gandea
Si cu lene se 'ntindea.
Daca vedea si vedea
Jianu rostulu nu'si perdea.
Elu se arunca in notu
Cu sufletu, cu calu, cu totu.
Calu 'n apa se lupta,
Er' Jianulu cuventa:
„Decatu se me rogu de prostu,
Cá se dé podu in rostu,
Mai bine cu murgu 'n notu,
Ca si elu e puiu de Oltu.
Decatu se me caciuiescu,
Mai bine se haiduescu!
Hai voinice murguletiu,
Nu mai face perulu crefiu,
Hai la Slatin'a 'n judetiu,
Unde gazd'a ne-om aflá
S'amendoui ne-om resuflá!“
Candu la gazda elu sosia,
Ce vedea si ce-audia?
Poter'a gazd'a legá,
De Jianu o intrebá.
„Haide ér' murgule, hai,
Hai la munte susu, pe plai,
Se scapamu de chiu de vai!“
Fugea murgulu catu fugea,

⁴⁾ Din cuprinsulu baladeloru: Paunasiulu Codriloru, Vidra si Rad'a, se póte do-
bandi o idea ecsacta de caracterulu femeelora romance. Ele sunt vesele, glumetic si au
o plecare mare pentru voinici. Unu omu vrednicu, care rupe mîti'a in doua, dupa pro-
verbulu poporalu, platesce multu in ochii romancei, si fia catu de saracu, elu e preferitu
unui avutu nevrednicu. — Romanulu asemene isi arata simtirile lui in urmatórea dicala:
Mai bine cu unu voinicu la paguba, decatu cu unu misielu la castigu.

Dar potir'a 'lu ajungea,
Pe Jianu, mi'lu prindea
Si'lu ducea la Caragea.
Vai! sermanulu voinicelu!

Saracutiu, amaru de elu!
Ca-ci pe locu mi'lu judecara,
Cu lantiuri mi'lu incarcara
Si 'n oca mi'lu aruncara.

Note. Jianulu erá de némulu seu boeru. Elu a hotitu cá si Bojoru, pe la inceputulu vécului XIX. si sia sevêrsitu dilele la Tergoviste, fiindu ertatu de gubernu.

Unu altu canteclu alu Jianului suna asia:

„Colea, maica, 'n Fagetielu
S'a ivitu unu voinicelu
Pe-unu calu vînetu porumbelu.
Me ducu, maica, dupa elu.“
— „Nu te duce, fat'a mea,
Ca'i patî rusine grea.
Celu voinicu cu calulu micu,
Iancu Jianulu ii dicu.
Elu pe cate le-a iubitú,
Pe tóte le-a amagitu,

Le-a lasatu si a fugitu.
La Jiu pe unde-a umblau,
Cate fete s'a 'nscielatu
Dupa elu de s'au luatú,
Cu copii totu le-a lasatu.
La Oltu, prin ori care locu,
Cate le-a luatú la jocu,
Le-a lasatu plangendu cu focu,
De-au remasu far' de norocu.

Se vede, ca Jianulu cá si Bojoru avea mare prestigiu in ochii feteloru, si ca erá nu numai far' de averi, dar si de inimi fecioresci.

(Din baladele lui Vasile Alecsandri).

Nr. 251. 1868.

INCUNOSCIENTIARE.

Dupace adunarea gener. a asociat. trans. romane tienuta la Gherl'a in 26. Augustu c. n. a. c. prin conclusulu seu de sub p. XXIII. pos. 7 a insarcinatu pre comitetu, cá cu oca siunea adunarei generali viitórie se refereze despre toti colectorii asoc. in deosebi, carii si cum si-au implinitu datori'a lorú? si a incunoscientiá adunarei pre aceli colectoru, carii nimicu n'au facutu: subscrisulu comitetu deci, in necsu cu decisiunea sa din 15. Sept. c. n. a. c. §. 114 se simte datoriu a aduce prin acésta la cunoscienti'a p. t. dd. colectoru ai asoc. trans., susu atensulu conclusu alu adunarei gen., pofindú'i totuodata si din parte'si a satisface dupa potentia datorintieloru sale in interesulu prosperarei asociatiunei.

Sibiiu, in 22. Sept. 1868.

Dela comitetulu asoc. trans. rom.

I. V. Rusu mp.
secret. II.

I. Hannia mp.
vicepres.

A dóu'a editiune din

„Infricosiatele stricatiuni ale beuterei de vinarsu-rachiu.“

Invetiaturi mantuitóre, culese si reproduse in romanesc de Ioanu Petricu, parochu si protopopu de legea resariténa, si Gavriilu Munteanu, profesorú si directoru alu gimnasiulu romanescu din Brasiovu, au esitu de sub tipariu. — I-a editiune esita la a. 1854 s'a petrecutu de multu. Astadi se simte din nou lips'a acelei carticele, care oriunde a petrunsu, mai alesu la glóte, a folositu in modulu celu mai salutariu. — Pretiulu numai 10 cr. v. a., si se póte trage deadreptulu dela tipografia Römer & Kamner in Brasiovu.

Editoriu si provedietoriu: Comitétulu. — Redactoriu secretariulu I. alu asociatiunei. — Tipograf'a Römer & Kamner.